

Windepijlstaarten lokken

Elk jaar vliegt de Windepijlstaart vanuit het zuiden naar ons land. Het is een spectaculair gezicht om deze vlinder in de eigen tuin te zien.

De Windepijlstaart is een echte trekvlinder, die ieder jaar vanuit Noord- en Midden-Afrika duizenden kilometers naar het noorden trekt en meestal in mei of juni ons land bereikt. De eitjes worden afgezet op Haagwinde en Akkerwinde, vandaar ook zijn wetenschappelijke naam *Agrius convolvuli*; dit laatste betekent winde. De voorvleugels zijn donkergrijs, de achtervleugels zijn lichtgrijs met donkere banden, het achterlijf is rose en wit met zwarte banden.

Rupsen zoeken

De rupsen worden niet zo vaak gezien; ze zijn namelijk 's nachts actief. In de maanden juli en augustus heeft u de meeste kans ze te vinden op winde die in maisvelden groeit, vooral in maisvelden in de buurt van trekroutes zoals spoorbermen, dijken en rivieren. Men

**Windepijlstaart
nectardrinkend uit
Welriekende tabak.**

kan de rupsen opsporen aan de hand van afgevreten windeblaadjes of door te letten op de grote uitwerpselen die onder de planten liggen. De vlinders komen in augustus-september uit de pop (poppen zijn herkenbaar aan het roltongslurfje). Ook komen er dan nog steeds trekkers vanuit het zuiden naar ons land. Augustus en september zijn dan ook de beste maanden om de vlinder waar te nemen. Daarvoor hoeft men niet ver te reizen; hij kan in de eigen tuin aangetroffen worden.

Als een kolibri

Het is een schitterend en fascinerend gezicht om deze vlinder als een kolibri te zien 'hangen' voor welriekende bloemen. Met zijn roltong van maar liefst 10 cm lengte zuigt hij nectar uit bloemen die een lange kelk hebben. Wie dit eenmaal gezien heeft vergeet het nooit meer.

De kans om de vlinder te zien is het grootst vanaf een half tot twee uur na zonsondergang. Later in de nacht komt hij ook op licht af en men kan hem dan ook de volgende dag aantreffen op bijvoorbeeld muren, veranda's en palen, meestal vlakbij een lichtbron. Hij zit dan in zijn karakteristieke rusthouding. Deze pijlstaart is het meest actief bij temperaturen boven de 12 graden. Is het kouder dan 9 graden dan zie je hem niet of nauwelijks. Van regen of harde wind trekt hij zich niet veel aan, als de temperatuur maar hoog genoeg is.

Onderzoek heeft uitgewezen dat Windepijlstaarten zelden lang op dezelfde plek blijven. Ze trekken weer spoedig verder. Ze zitten dus bijvoorbeeld vandaag in Zuid-Limburg, morgen in Gelderland en overmorgen in Groningen; bij gunstig weer vliegen ze door tot IJsland. Het is wel een onregelmatige trekvlinder, die niet ieder jaar even talrijk in ons land gezien wordt. De laatste jaren wordt hij gelukkig veelvuldig gesignaleerd.

Nectarplanten als lokmiddel

Welke planten komen nu in aanmerking voor de waarneming in eigen tuin? Trekker nummer een is de Welriekende tabak (*Nicotiana glauca*). Verder vliegt de vlinder ook op de Nachtschone (*Mirabilis japonica*) en andere sterk geurende bloemen; en dan vooral bloemen die 's nachts geuren (Petunia, Phlox, Kamperfoelie).

foto: Paul Kreijger

In 1992 wilde ik het ook wel eens met de Welriekende tabak in mijn tuin proberen. Ik had de zaadjes in maart onder glas gezaaid in een warme kas (zeer dun zaaien); later de plantjes uitgedund en eind mei - begin juni in de tuin in de volle grond geplant. Vanaf eind juni bloeiden de eerste planten. Prachtige witte bloemen, die vooral met een licht briesje 's avonds heerlijk geurden.

Ik heb lang moeten wachten op de eerste vlinders. Op 14 augustus was het echter zover, meteen twee exemplaren tegelijkertijd om 22.00 uur; een schitterend schouwspel. Vanaf dat moment heb ik bijna iedere avond Windepilstaarten gezien, met als uitschieter 18 en 22 augustus met vier Windepilstaarten op hetzelfde tijdstip!

Vanaf begin september werd het aantal waarnemingen minder, nog maar af en toe eentje (het weer was ook slecht voor de Windepilstaart). Op 19 september volgde de laatste waarneming.

Ik heb in 1992, dankzij de Welriekende tabaksplant, meer dan veertig!!! exemplaren in mijn eigen tuin kunnen observeren.

Waarnemingen van Windepilstaarten (plaats, datum, aantal en eventueel tijdstip) kunnen worden doorgegeven aan De Vlinderstichting, Postbus 506, 6700 AM Wageningen. U kunt ook een formulier aanvragen waarop u deze en andere vlinderwaarnemingen kunt noteren.